

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 187 (9869) 1975 чылдың август 10, воскресенье 1925 чылда үлдээлтирилген. Өртүз 2 көп.

1975: БИШ ЧЫЛДЫҢ ДООЗУКЧУ ЧЫЛЫ

Мал чеминиң белеткелиниң хүн демдеглеи

УЛАМ ШАЛЫПЧЫ АЖЫЛДААР

Республиканын районнарында мал чемин белеткеп турарын август 5-тиң медээниң баугаар хуу-бале көргүзүрге мындагы болуп турар:

Районнар	Сиген	Будук-бүрү
Бий-Хем	30,0	25,0
Кызыл	29,0	32,0
Каа-Хем	24,6	22,0
Улут-Хем	24,2	47,0
Өвүр	18,9	42,0
Тес-Хем	18,2	15,5
Тожу	17,3	71,0
Эрзин	15,0	44,0
Танды	13,9	23,0
Чөөн-Хемчик	13,2	38,0
Бай-Тайга	7,8	13,0
Барыш-Хемчик	6,1	50,0
Мөңгүн-Тайга	0,9	6 тоона
Республика нийтин-биле	18,9	34,0
Эрткен чылдың ол үезинде турган	11,5	—

Тайга, Барыш-Хемчик, Бай-Тайга, Чөөн-Хемчик районнар уулу саалаашкы-биле кырип, мындагы чедир нияти планының чартымың-даа чартымы күсседиң шыдаваннар.

Нийтиниң малынга сиген белеткээр алашары күсседир талазы-биле «Совет Тыва», «Сукла», «Сави», «Ленинчи орук», «Бүр», «Кызыл тарачык», «УТКА 25 чылы», «Торгалыг» совхозтар организаствы чоруун көргүзүп, тус-тузуна 441-ден 1193 тонна чедир сигени белеткеп алганын. Сиген кезилдезинге чоктаа чаа кирсе-даа, Өвүрде «Торгалыг» совхозтун дирекциясы, партия, профсоюз комитеттери сигенчилерини күш-ажылы иши организастап, оларга боттунузу дуну көргүзүп шыдаанар. Ажыл-агый 2353 тонна сиген белеткээр турган, август 5-ке чедир 1004 тоннаны кылып, планын 35,1 хуу күсседиң, мурунчагы ажыл-агыйларын одурууна кирген. Бо чылдын «Совет Тыва» совхозтун сигенчилери организаствы ажалдап турар. Олар 1392 тонна сигени белеткээр, планын 49,6 хуу боттандырган.

Сенаж болгаш витаминниң сиген даалганы белеткээр талазы-биле Танды районун ажыл-агыйлары эки. Танды ажалар сенаж салырып 6,7, витаминниң сиген даалганы белеткээр 35,3 хуу күсседиң алган. «УТКА 25 чылы» совхоз витаминниң сиген даалганы 19 тоннаны бүдүрген, планын 5,1 хуу күсседиң. А кезде ажыл-агыйның Дурдага станциясы 300 тонна витаминниң сиген даалганы белеткээр планын 225 тонна чедирин, планын 75 хуу боттандырган.

Мындагы эки түнделериниң хөлестешиче белеткээр өвөш эвес. Сиген белеткели Чөөн-Хемчик, Барыш-Хемчик шыкша мал хой районнарын совхозтарында кончут оожу темп-биле чоруу турар. «Тыва», «Чыраа-Бажы», СЭКП-ниң XXII съездин аттыг, «Барлык», «Шекээр» совхозтар планынын күгө 4,6-дан, 8,3 хуу чедир күссеткен. Ындыг байдалда Тандыда «Россия», ССРЭ-ниң 50 чымы аттыг, «Революцияның чалбыжы» совхозтардан көрүп боуру. Ындагы «Дон-Терезин» совхоз 1069 тонна сиген белеткээр планынын күгө 32 тоннаны белеткеп алганын чүтүң-биле тайылбырлап боурура?

Мал чеминиң белеткелинде хождоашкынынын болдурбас төөздө, чер-терде партия, совет, кезде ажыл-агый органинары эне шийтирлеп хемчеглерин алыры—амгы үеңч содагарладың болбас соугагазы бо-лур.

25 ТОННА ЧЕДИРЕР

Тыва АССР-ниң алдарлыг малчыны Александр Балбарович Карыма току беш чылдың доозукчу чылы кыш-ажылчы чедиринде доозулар дээр, кышмак ажылдап турар. Төрүүр чус баш хойдан 98 дургааны доруутурун өскүрткен. Бир баштайын 3,7 килограмм дүктү ыргып алган.

Бо болза Тес-Хем районда багай эвес көргүзүп боуру. Хоочун малчы нийтин-биле 367 дургааны үзүп берген. Совхозта бир кодан хой немешкен.

Александр Балбарович амгы үеде кылгаашкыныгга тымчалыг белеткеп турар. Он тонна сигенин бодунуң

ажуу-биле кезип алып хүдээ-гезин 15 тонна кыдыр күүсеткен. Ажыл-иши малчы ам-даа он тонна сигени белеткээр немелде хүдээлени алган, ону кезип кирипкен. Ол 25 тонна эки шиларыг сигенин белеткен алып.

А. АЛЕКСЕЕВ. «Тес-Хем» совхоз.

ТАЙБЫҢНЫ АЖЫЛ-БИЛЕ БЫЖЫГЛААР

Чуртта митингилер боуру үргүлчүлөп, аңаа ажылчы чоннар Европага аймыл чок чорук болгаш кады ажылдажыга талазы-биле Чөвүлел хуралдын түнделерин белеткеп үнелеп СЭКП-ниң болгаш Совет күрүненин даштыкы болаш иштиги политиказын эне-биле дестабилизациа илергейлеп турар. Ажылчылар, колхозчу тараачынар болгаш ажылчы интеллигенция «Европага аймыл чок чорук болгаш кады ажылдажыга талазы-биле Чөвүлел хуралдын түнделерин дугайында» СЭКП ТК-ның Политбюро-зунуң, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң документинде түнделерин бүрүтү-биле

МОСКВА. Чөвүлел хуралдын түнделери улустарың тайбын кады ажылдажыга же чангыс эр-сеткилдиг чүткүдү, угаан-сарымылдын тынделгенин оларнын быжыг бүзүрелва илергейлээ деп, пиягы шак заводунун ажылчы чоннарыни митингизинге элтеки С. В. Гераскига чугаалаан. «Европага аймыл чок чорук болгаш кады ажылдажыга талазы-биле Чөвүлел хуралдын түнделерин дугайында» документинде Коммунист партияның болгаш Совет күрүненин даштыкы политиктиг угланымшыкын боттандырыныга, Тайбының програм-мазын ажылдап кылырынга болгаш боттандырыныга Леонид Ильич Брежневтин шыда-гарангы салымшыкын оза-ларга демдеглер турар, ол чорук дүшкүрүткү чорукту ча-вырмаларын чеди алдыры-ны херээнге аажок улут ролю ойнаан. Бистин пар-тиямыс, совет улус ол иле-пейлиг шудургу ажыл-чору-дуганы бедин-биле үнелеп ба-за Чөвүлел хуралга эш Л. И. Брежневтин кылган чугаазын бүрү чүдүлдүргөнини илер-гейлеп турар деп, ол чуга-лаан. Заводтун ажыл-иши-лерини өмүчүзүндө оратор коммунист тургузушкунуң кайгамчык улут планынын амдыралга боттандырып дээр олар боттарының кужениш-кенирин, энергиязын, чога-лычы кылтыгышыкын ха-рамангас дээрин партияга болгаш чазакка балдыкпал бү-зүртек.

Нийсисалга ажылчы чоннарын митингилери трактор гидроагрегаттарының заво-дунга, Люблинниң шуктуга-механика, Сокольниковниң ва-гон-септеле заводтарына, наймысаладың өске-даа бүдү-рүлгө, тууду, эртем-шынчылар чедирине богулаан. Ботта-рынын чугааларыга москвалычларын озадал демдегелер турары бола, Чөвүлел хура-лын түнделерин дугайында СЭКП ТК-ның Политбюро-зунуң, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвү-

лелиниң доктаалы бүгү совет икжилериниң чангыс эр-сеткил-диг болады илергейлеп. СЭКП-ниң XXV съездиниң ша-лычы күш-ажыл-биле уткуу-руиче оларны сорук кирип турар.

ЛЕНИНГРАД. Чөвүлел хура-лын түнделерин бедин-биле үнелеп көргөн массалыг митингилер Вера Слуцкая ат-тыг өс-таалы фабрикасынга, Выборг районун «Херел» совхозунга, улутпурау, тран-спорттун болгаш хоорай ту-дунун дыка хей бүдүрүлгө чедирине богулаан. Сөс ал-ганнарын демдегезин бола, Чөвүлел хуралдын түнделинде чеди алдыгында дугуржууш-куннар В. И. Ленинниң ажыл-дап кылганы, Совет күрүненин бодунуң бүгү төөгүдү оруу-нун дүргүзүндө камгалап тур-куну турары тайбын кожа-кел-бээ догуулашкынын, улустар аразынын кады ажылдажыл-газынын, тайбынын болгаш улустарының хосталганынын принциптеринге дүжүп турар.

В. И. Ленин аттыг Оптика-механика каттыжымышыкы-нын ажыл-ишчери делегей ареназында калбаа-биле чүдү-дөп көрдүгүн СЭКП-ниң тайбыгы ынакшылдыг даш-тыкы политиктиг угланымш-кынын эне биле деткил турар деп, митингиче фрезеровщик Ю. А. Метельни чугаалаан. Ынчангаш бистин соругаыс оңу ажалдар чедирине шалыпчы — ажылчы-биле делкири боуру. Уткун ил-гал плангын алап ажыра беш чылдың доозукчу чылынын чүтүңүнде маллоң рубльдин продукциянын бээр бис — кат-тыжымыш коллективиниң бедиктен хүдээлени мыдыг.

ОРЕЛ. «Гипропробор» ин-ститутунун ажылдакчыларынын митингизине улут икжилер, дайынның хоочун киржикчи А. П. Крутовский тургузукчу күш-ажылга улут чедирине кирип чүлө тайбынын бай-далдарында чеди ал болур деп чугаалаан. Бистин Орел хоорайымыс көрүп көрүр. Оң бажындары, кудумчула-ры, парктары кайгамчык ча-раш-тыр. А дайыннын оттуг

казыргызы аңаа чүтү-даа «артырбаан шыкажыгай. Хоорайны катал тургузуу, ону улам-на чараш кылып алды-ыс, бо бүгү дээрге бистин төрөэн партиямыстың, оң Төң Комитетиниң болгаш эш Л. И. Брежневтин бодунуң чүткүлдүг чорудуп турары тайбынын чайгылыш чок по-литиказынын ачымы-дыр.

Хельсинкиге болган Чөвүлел хурал бистин үеистиниң эң чү-гула соругаыс шийтирлээри-нин — тайбыны болгаш улустарын аймыл чок чоруун быжыгларын чача-чаа бол-дунар аргаларын ажылдып турар деп, чүе чугаалаанга озадал демдегелер турганнар.

ВОРОНЕЖ. Чер казар ма-шиналарын мактаан үнелелер Комитерин аттыг экскаватор заводунга бежен ажыг курт-тардан кээп турар. Чаа ту-дурларга хергелээр машини-лар кылдыр, тайбын дээрин далаңга ынак Төрөөн чүтүң-алдары дээр ажалдар деп чүе улуг аас-кежик-тир деп дайынның хоочун киржикчи И. И. Минаков митингиче чугаалаан. Ынчангаш бүгү со-вет кижилер СЭКП-ниң XXIV съездинге хүдээл ал-дыгын Тайбынын програм-мазын амдыралга чайгылыш чок боттандырыны дээр Коммунист партияга болгаш Совет чазакка танымсы-биле өөрүп четкерегиниң сетки-салгызын илергейлеп турар Хельсинкиге Чөвүлел хура-лын чедириниң — СЭКП ТК-ның СЭКП ТК-ның Чингиз секретары Л. И. Брежневке багыткан оң Политбюро-зунуң баш бурунгары өтүр көөр болгаш мерген угааныг даштыкы политиказынын база бир херечин-дир.

Митингизин киржикчилери нийти-еропа Чөвүлел хура-лын түнделерин эне-биле чүдүлдүргүчү турар резолю-цияны хүдээп алган, СЭКП-ниң XXV съездинге төлөп-түн ужуражык талазы-биле чаа-чаа бедиктерин айтып ал-ган.

(СЭТА-ның корр.)

Тайбың бүгүдеге херек

Шагаан-Арыг АТБ-зиниң коллектив Хельсинкиге боуру эркен Чөвүлел хуралдын ма-териалдары-биле танышкан. Аңаа митинг болуп турга өсө алганы, чылаачы Федор Пу-тиниң мында дээр: — Коммунист партияның болгаш Совет чазактын чорууду турар политиканын бүрү деткир мен. Бодум бедүүн чылаачы киж мен. Амгы үеде тайбын кымга-даа эргим, чок. Ол күш-ажылчы киж бүрү-

дүңгө, бичип чаштарга үнелер, оларга херек. Болал-даа көрүрүр, делегейге шериг күчү-күжүңү көгүлгө-салырылгы-нын талазы-биле улут күрүш-лөргө эвөө эвес. Олар бот-бот-тарының аразында быжыг ха-рылаздык, кожа-келбээ чурт-тап, тайбын иши байдалга кады ажылдажыга чорулар соругалаар.

Шак мындагы митинг-хура-лд бай районун «Сельхозтех-ни-ка» салбырың, «Күш-ажыл-

чы» хостуу, «Ак-Туруг» сов-хозтарынын сигенчилерине бол-гаш өске-даа чедирине болгу-лаан. Аңаа чылганын партия болгаш чазактын полити-казы эне-биле дөңсөп, доозу-кук чылда улут күрүшенин-киниң ажылдарын азып турганнар.

В. КОМБУЯ, СЭКП райкомунун агитация болгаш пропаганда алаачы-нын эртелекчининиң ораала-чымы.

КҮЗЕЛ ХАНАР-ДЫР

Европага дайын өртүп бол-дурбас дээр ол дийтин тус-тус күрүшенин удуруткучлары киришкен Чөвүлел хурал чедириниң доозулу. Бистин чурттуг төлөзериин баштап чо-раан СЭКП ТК-ның Чингиз секретары Л. И. Брежневтин ол хуралга чугаазын ном-чаш, кончут өөрдүм, чүгө дээрге совет икжилериниң кү-зелерин, бодаларын болгаш тайбынга чүткүлдүп мында теогини тода илереткен.

Финляндияның наймысала Хельсинки хоорайга 35 күрүш-лөрин удуруткучлары ат сал-ганы төөгүдү Акт болза кара натгыс Европа чурттарында кайгамчык ужуру-дузалыг эвес, харын бүгү делегейге тайбын-ның политиказын тергияледиң

чорударыңа салдарыг күш бооп турар-дыр. Дыка хей оолдарың ба-жып чиген, дык хой илеринг марааның чажы төккөш, дыка хей чаштары өскүсүртекел, дык хей хоорай, суурлары хүд-айба кылдыр өртөткен де-

легейин ийги дайынның ай-мыл-калатын өртү Европага өскүсүң үнгенин билер бис.

Кожак күрүшениң куртун күштүг күрүш дайын үндүртү тургаш, хунаа ар кичүүргөк чорукту мөөн сонгаар болдур-базын номнаан төөгүдү Акт-ны сеткилин ханымында деткил тур мен.

Мөңгүн КЕНИН-ЛОПСАН, чогаалчы.

А. Н. Косыгинниң Польша Улус Республикага баарынын дуганында

ПЕАП ТК-ның Политбюро-зунуң болгаш Польша Улус Республиканын Министрлер Чөвүлелиниң чалааның баугаар СЭКП ТК-ның Политбю-ро кедигүчү, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Дар-газы А. Н. Косыгин августун ортап үеинде Польша Улус Республикага найбардыг аял-чорук кылып бар.

(СЭТА).

СОВЕТТЕР ЧУРТУ: ЧАА ЧУУЛДЕР

КАМАЗ-КА — ХУУСАДАН ЭРТЕ

ХАРЬКОВ. (СЭТА-ның корр.) Л. ПИЛИПЕНКО. Ко-сюр аттыг станок кылдыр за-водтун коллектив КамАЗ-ка продукция бүдүрүп бээриниң чыл программаның бир ай бу-рунгары келтирилген. Аар чүк сөөртүр машиналарын моторларынын кезектери дү-ргөн арга-биле хооголар 22 автотатары Набережные Челныге август 7-де чүдүрүп чоруткан.

Ол чаа станоктар өскө-еринде буаң чартык катап ар-тык бүдүрүкчүлүк болгаш ды-ка илегалды ажылдар. Олар кезектерин чоңдуруп хоогла-рынын таштарынын турар тускый херексиз-биле дери-тинген. Оон-биле кады эне-не нарын кылгалары беши элээн каш микрон чедир ча-гыч чокка хоюктал кылар ар-галыг.

ХҮЛЭЭЛГЕ КҮҮСЕТТИНГЕН

МИНСК. (СЭТА-ның корр.) В. ШАНЬКОВ. Минскниң трактор заводунда августун чедире чыл эгезинде бээр пландан дашкар кылдыгын дөрт чүс дугаарыг трактор үйгөн. Оон-биле ол завод ко-дөзө техниканы неместир кылып бээр дээр социалист-тиг хүдээлени күсседиң.

Чурттуң улус ажыл-агый эр-кен чылдын бо-ла үезинде бээр 1300 тракторуну хейну алган.

ДЭЭРЕЛЕРГЕ ДЕННЕЖИР

РУСТАВИ. (Грузия ССР-и.) (СЭТА-ның корр.) Д. ДАВИ-ДОВ. Руставиниң металлур-гия заводунун бирга мартен суугузуңга август чедирин хү-нүлде бешки миллион тонна кацын эзилдирген.

Заводка току беш чылдың даалганын хуусаалдан эрте күсседиң дээр чаршты кал-бартап түнделде чыл эге-зинден бээр пландан ажал 25 муң тонна кацын эзилдирген.

Кан хаймырыкчымын, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң депутатты В. Метревелиниң са-налын баугаар ол бүдүрүлгө чедиреде «1974 чылдың эң эки көргүзүлгө» — 1975 чылдың нормалы болдурар дээр шийтешки калбарган. В. Метревели боду болгаш кады ажылдап турар өөрү-дөө эркен чылдың эң дээр түн-делерин үргүчү ажыг кү-сседиң турарлар. Олар эзил-дириниңкиниң сөөк хууун шалымны арга-биле кылып турар.

КАЛМЫКЯДА АЖААП АЛЫШКЫН

ЭЛИСТА. (СЭТА-ның корр.) Д. ШАМРАЕВ. Калмыктын колхозтары болгаш совхозта-ры кукуруза биле тарымал тоорукту мында хоодурут чеч кылдыр ажал ап эгелээп. Августун чедиреде силос ажаап алдыр техниканы шуптууш шаларже үндүргөн болгаш ажаап алышыны ажылыче кириген. Баштайгы хүндерде-ле чээр беш муң центнер хире ногаан, хоодурут мал че-мин оягарларда курлавырлаан.

ТАЯГНЫҢ ВИТАМИНЫ — БАМДА ТУДУЖУЛАРГА

ХАБАРОВСК. (СЭТА-ның корр.) И. ПЕРЕПЕЛИЦКИЯ. Амур чок-кавалынын тайга-сынарында эки иштиниң виноград — көк-кат быжа берген. Ук черинг чоңу ол катты мыңаар алап турарлар. Августун чедиреде хүнүнде ырак-урак тайга-сыныг кат-чымын чыр дээр баштайгы «десантыларын» октаан.

Бо сезонда эркен чылдын-дан дөрт катап хей — бүүдүн чартык муң центнер көк-кат-ты чыр деп турар. Тускый цехтер ол каттан витаминниң сукунуларын, варьени, джем-ни кылдыр. БАМ-ның тууду-жу-лары бо чылын ындагы чагай аманыг дыка хей продук-цияны алдылар.

БӨГҮН — ТУДУГЖУЛАРНЫҢ БАЙЫРЛАЛ ХҮНҮ

Былдың 4 дугаар микрорайонунда чуртталга бажыңарының тудуглары хүн келген тууду-на неместир турар. Чангыс ай төдөвилел баугаар чагайжы-ды туттунган улут бедик бажыңарын кылып, бүдүрүп турар тудугжуларнын үре-түнелдин ижи хоорайжылары өртүп турар. Ук микрорайонда ажалдап турар тудугжулар боттарының байырлалын шалымны күш-ажылы-биле дем-дегеп, доозукчу 1975 чылдын планын даалгаларын ажыл-херек кырында чедириниң күсседиң, ажылчы чоннарын амдыралыңга таярмачыг чагай байдаларын тургузар дээр дайычы тура-сорукут, бедик көдүрүш-

күңүт иженип турары магаданчыг. Тудугжуларнын бүдүрүп турар үлө-херек-тери шынап-ла чогаалчы болгаш тургузукчу. Олар черинг кырып чечек-тедир чаартып, үеңиң илегалдыг дүштүр эргежок чугула чаа-чаа тудуг объектилерин, чуртталга бажыңарын ажыгаалга кирип, сагыш-сеткилд өөр-түп келер чагай ажыл-херектери-биле амдыралыңны калтап чорутур. Ын-чангаш бис тудугжуларга дүрүң баугаар чоргараларын эргелги бис.

ЧУРУНТАРДА: 4 дугаар микрорайонда. В. СЕМЕНОВИЧ биле А. ЗАЙЦЕВИН фотолары.

БАР-ЛА КҮШТЕРНИ БҮРҮН МОБИЛИЗАСТААР

БИСТИН ЧУРТУВУСТА

Аргыкчы Смирнованың беш чылы

Яковлевский деп комбинаттың аргыкчы Социалистик Күш-ажымын Мадры Алевтина Смирнова ийги беш чылым планын күтүскөн. Оон бүдүргөн бүгү пазуи бири сортуу кыдыр үчөөлө.

Ажылдар чер буртууге тергени эки шынарлыг продукцияны бүдүрүп үндүрө дөш демисежиринче чийк үдөтүр ажылдакчыларын беш чылдын өтөсүнө Приволжье чурттуг ол пас-таавычы кыйгырган. Төрөлөсөк бүдүрүлгелерге ол өтөсүнүн планба-биле деткөөн. Иванов областа Яковлевский деп комбинатта беш «смирновачы, бау-биле» чеди мун чыгам кижиз ажылдап турар.

А.Смирнова ол чедишкенин хамыктын мурнуна ажылдаар станоктар санын көтүрүп тура чеди алган. Беш чылдар планнарын чыгарып ол он ийи станокка ажылдап турганын чөбү чеди чеди станоктарга ажылдап турар аларган. Ийча хой станокка пас-таавы аргымынын чүгө өзүгү мастери хары ажылдап шылаар.

Ам А. Смирнованын ажылдап турар станок буртуудун пас сагында ла норманын ийи катап хой — 250 метр ажыг өсө үнүп турар.

Партыян XXV съездинин ажиттынар хүнүгө чеди ол ат-сурагыг аргыкчы хузуунда ийи беш чылды планнарып ажыр ийи чус мун метр ажыг пас продукцияны бүдүрүп үдүрүп шылаары комбинаттын экономисери санаан.

Чаарткычының аргазын өзүгээр ажылдааш...

Волгоград областың тараажылары келир чылдын хүдүдүгө хөрүн белеткели дооскан. 1800 мун гектар чери мындыг өрте хуусада бир-де дугаарында андарганы ол.

Киквидзек районун В. Мельникотун эвеноу рекордтар санын ажыткан. Волгоградтың сурагыг механизатуру В. Степковийун арга-методун ажылдапшып, К-700 тракторлар-биле ол эвеноу норманы ийи ажыг катап ажырган. Ол чаарткычының аргазы чызыг чокка инженерчи саналга үндөсөттинген билдирер болгай. Анаа шөдүү технология белеткөөн, агрегаттары андарыга шөдүгө тускай хандыры, күш-ажымын эки байладары болган ону толугай организастаары кирер.

Ам бо областа В. Степковийун үдөгериң өзүгээр 800 ажыг эвенолар болган бригадалар ажылдап турар. Олар бүдүн чарткыкчын чеди нормаларын күтүскөн турар. Ленин орденниң «Волго-Дон» совхозтун механизаторлары бүрүн-биле чаа технология өзүгээр ажылдап турар. Ол чорук күзүн чажар культуралар тарыр хөрүнү белеткөөн бо дугаарында доозутар арганы ажыл-агыйга берген.

В. Степковий ам чаа бригаданы үдүртүп турар. «Оон мурнундагы эвеноунда училше доозуп келген огу Юрий ажылдап өгөдөөн.

(СЭТА).

Көдээ чыыш шитпирлээн

Пенза областың Устүү болган Адым Матчерка суурларының чурттакчылары ажылдап хөстүг үдөрүндө мадын 600 тонна ногаан чөмн белеткөөн. Олар боттарының кылган «продукцияны» «Урицкий» совхозка дамчып берген. Ийчиганш бир ай мурнуна Матчерка көдөө Советтин чымдырганы көдөө чыыштын шитпир күтүскөн.

Пенза областың барык көдөө Совет буртуу көдөө чурттакчылар чыыштарын үгүлүчү чыыларын турар. Көдөө ажылдагы бүдүрүлгени сайырапайгыларын, өргөдөп башкарымын болган чаагайымдыгынын хөй-хөй чууга айтырылганы ол чыыштарга дем-биле шитпирлөп турар. Ийча келде маалдарында алдаржылар чачыл болган. Бо чылдын Пенза областа үр үгү дугаарында ийи, каанан келген. Ийчиганш байладарда мал чөмнөөн мөңгөн аларының бүгү аргаларын болган курапайлары ажылдары чуга болу берген.

Ийчиганш көдөө Советтерин чымдырган сөөлү чыыштарына нургулайында-ла ол айтырык көргөн. Түпнөлдөр дораан көстүп келген. Көдөө чурттакчылар, совет директор, агроном, банк, тракторист, пионер азы школачы, кым-даа бол, сизини колдан казындап, онугу-чингилдерден, буга шаттырылган, арга-арыг иштинде, талаалардан, тураларна чарында келип киришкен. Кажан көдөө ишкан, көдөө Советтер депутаттары үдөгөр-чигөөн көргүскөн. Көдөө чурттакчылар сөөлү хүнүгө чеди боттарының колхозтарына болган сөөктеринде мадын 100 мун тонна ажыг ийи-бүрү ногаан чөмнөөн дамчып берген. Ол чөмнөөн хөдөүлүгү сизин далааны, сислөстү, сенажты белеткеп турар.

(СЭТА).

Соңгу чүктүң чурттакчыларына

Эвекки национал округтун төвү — Тура суурда округтун чаа өмнөтө комплексиниң түдүү өгөдөөн. Адым Тунгусканың өрнүндө беш көрүсө белин үер. Оларын аразынга тергени болган инфекционуг-ларлар корустары, дүргөн дуза чедирериниң пунктулары кирер. Туугу материалдарын округ төвүгө хөй санын суднолар-биле чедире берген. Туугулар өмнөтө корузулуп бири эвеноу ажылдапта келир чылдын кириерин хүдөөгөн.

Ийчиганш соңгу чүктүгө (амгы Эвекки, Таймыр болган Турундаский район) революция мурнуна чыгыс-даа өмнөтө турбаан. Аажык үдүг ол бүгү демисежире чыгыс эмчи, ийи фельдшер олоожук турган. Ам чүгө чыгыс Эвекки национал округта бешин округ өмнөтөдө, районнарын болган участоктарын ол өмнөтөдө, дыка хөй санын фельдшер-акушерка пунктулары ажылдап турар. Каттык камгаламын үдүг орданда түс черин национал кадрларынның специалистери ажылдап турар. Оларын Красноярский медицина институту болган Туранын медицина училищени белеткеп турар.

Инициативаны деткөөн

Усть-Орда Бурят национал округтун Бохан районун «Бильярский» совхозунун партком тоску беш чылдын доозукчу чылың дүдүдүп ажаан аларына комбайн эвеноу тургускан Э. Бертаханова, Л. Хобринова, П. Васильева оларнын инициативаны чуудат деп көргөн, деткөөн. Ол дөргө хөргөжөннөрүн бугу Ангара казында кара-чангыс комбайн эвеноу-дур. Совхозтун дирекцияда оларга чаа комбайнны берип, оларын белик бүдүрүчүлүгү, үзүктөл чөк ажылдаарыга тазыкчыларын байладарын тургузар дугайында сазып салган. Ол хөргөжөн комбайнлар 520 гектарын таразын ажаарын шитпирлээн.

(СЭТА).

Барыш-Хемчик районунун ажил-агыйлары мал чөмнөөн белеткелине сөөлү хүнүгө масалы-биле кирген, бо чугула кампания партия, совет, профсоюз, комсомол организацияларынын ийчөөнүнүн төвүне аларган. Оон түнелдинде чамдык ажил-агыйлар мал чөмнөөн белеткөөнүн темизин шапкычтыкан. Август 5-ке чеди районунун ажил-агыйлары 858 га черин сизини кезип, оон 554 тонна сизини белеткөөн. Районга сизиниң үнүгү эркен чылдымдал эки. Ийчиганш болганга район 9000 тонна сизин кезип планнын барык 6000 тонназын болунун демисежиринде белеткеп ап болурун аргалары бар.

Сизин кезилдесинде ам механизастаттын 23 эвено бар, 244 кижиз хол казыры-биле кезип турар. Малга чем белеткели чүгө район иштинде эвено, а өске районнара база чөргүзүп турар. «Барлык» совхоз Хакас автономнуг областың Таштын районунун демисежиринче бир механизастат эвеноу чоруткан. Ол ийча сизини кезип, пресстөөн, оон сөөртүп өкөп өгөдөөн. Ол-ла районунун демисежиринде «Барлык» совхозга сизин белеткеп бээр-биле боттарында ондаган планын күтүскөн дөш «Тыва заг-дугу» комбинат ба-ла-тускай төлөөн чорудуп, ийча сизин кезип өгөдөөн. «Шекпээр» совхоз Бий-Хем районунун демисежиринче ийи механизастат эвеноу чоруткан, олар ийча сизини белеткеп турар. Бо хүнүгө сизин кезилдесинде «Шекпээр» совхоз багыт өвөө организастат, эвеноу белик тем-биле чорудуп турар. Совхоз август 5-ке чеди 290 тонна сизини белеткөөн. Бо совхозта сизин кезилдесинде ам механизастат 13 эвеноу тургускан. 81 кижиз хол-биле сизин кезип турар.

Ол ийчиганш сизин кезилдесинде «Хемчик» совхозта багыт өвөө. Совхозтун сизинчилери сөөлү он хонукта 112 тонна сизини белеткөөн. Ийча Кара-Сал Амьрга дурткан 10 кижизлиг механизастат эвеноу 30 тонна сизини сарааткан. Хол-биле кезип турар Виктор Дүмев-оодун эвеноу база шалымын ажылдап турар.

Малга чем белеткелине

«Барлык» совхозтун Аксы-Барлык салбырын сизинчилери эки белеткелиг кирген. Салбыр сөөлүгү хүнүгө чеди 85 тонна сизини болган 50 тонна будук-бүрүн белеткөөн. Ийча Хертек Салаа болган Кунгаа Биче-оолга дурткан механизастат эвенолар болган Кужугет Биче-оолга дурткан хол казырыг эвеноу шалымын ажылдап турар.

Районун ажил-агыйлары сизин кезилдесинде калы будук-бүрүн белеткели чорудуп турар. Сөөлүгү хүнүгө чеди район 501 тонна будук-бүрүн белеткөөн. Будук-бүрүн болган сизин кезип белеткөөн тала-биле ажилдарын район төвүн болган Ак-Доврак хоорайнын албан организаста, бүдүрүлгө чөдөрү чорудуп, ажил-агыйларга дузыны чедирип турар. Август 1—2-де район иштинде будук-бүрүн белеткөөн таламы-биле ийи хүнүгү шөвк организастат. Орта район төвүн болган Ак-Доврактан 600 ажыг кижиз кирген. 75 тонна будук-бүрүн белеткөөн. Ол таламы-биле боттарына ондаган планын рай-онун өмнөтө коллективин,

Кызыл-Мажалытын «Сельхозтехника» каттыжымшыкын күтүскөн.

Ийчиганш-биле районда мал чөмнөөн белеткелини темизин моон-даа дүргөдөп, шалычы айын эртен хонуктарын белик көргүзүлгелери чеди аларынын аргалары бар турган. Ийчиганш-да ниитиниң малынга чем белеткелини байдалы районга өжүк болуп, бо чугула кампания көдөөн бүгү ишчилери хаара тутулмаан. Калыг-даа ажилдын чедишкенин болуру оон организастыг өгөдөөн кол хамарып. Бо чугула ажилче чамдык ажил-агыйлар организаста чөк кирип, ажилды ам-даа шуудалып чаап турар. Ийчиганш ажил-агыйларга «Барлык», «Дон-Терезин» совхозтарын хамарыштырып болуру. Он ийчиганш «Дон-Терезин» совхозта сизиниң үнүгө бо чылдын хөдөк чагай. Ийчиганш-даа совхоз сизин кезип дугайында мөдөнө мынчага чеди берген «Барлык» совхозтун Хөдөлгө салбырына — 6, Кызыл-Тайгада — 6 кижиз сизинде ажылдап турар. А ол салбырда ажил кылбайн турар кижилер оон он катап хөй. Ийча сизин кезер чер чөк болса, оларын Барлык доозукчу чүгө экип болбамыз? Ол ийчиганш кайы-даа ажил-агыйларга сизинчилер бригадалары барык хонмай, кезе чынып көрөп, эртен ажилче көчүгү өрөтүп үнүп турар. Ажил-агыйларга сизиниң колдууна хол-биле кезип, ажаан, а механизастатны өвөөн ажилдап турар. Он ийчиганш ажил-агыйларда ЖВН-6 деп машиналар челишпей турар. Сизинчилерде шалыштар база чөк, кижиз буртуу калымын анаа хол-биле чидини турар.

Сизинчилер ортузуна социалистик чарышты ам-даа чөргү денеленине чеди организаставаан, лекция, беседа, кино, концерт эвөөн болуп турар. Бригадалар төнөрүндө болган сөөктеринин, салбырларын контролларына шалычы ай дугайында сизинчилери сорук кирип чоруп дозу-плат барык чөк. Чамдык сизинчилер боттарынын кылган ажилын төлөөрүн дугайында чүгү-даа билбес. Ийчиганш сизинчилерин ажил төлөөн оларга таңыштырып чү-

ЧУРТТУҢ МУРҢУУ ТАЛАЗЫНДА ДАЛАЙ ЭЖИИ

ГРУЗИН ССР. Лодманнын катери карагы дүне-даа, даттыг-шуургангы, ала-каар болган туманында-даа корабдырже утлааш хаштар. Чурттуг өн-не мурнуу талазында далай эжи — Батуми порту чыл дургузуна ийи мун ажыг корабдырже хүлөөн апар турар. Бо чылдын анаа Болгариянын, Норвегиянын, Польшанын, Япониянын, Англиянын, Испаниянын, Румыниянын, Чехословакиянын болган делетей өске-даа хөй-хөй чурттарынын туттарын аскан 500 кире суднолар каап чораш баргавар.

Белик бүдүрүчүлүгү техника-биле чөпсөгөнгөн Батуминиң порт ажилчылары тергени эки ажылдап турар.

Ийча чүктөрүн суднодан дорт-да вагонга чүдүрөр таарыч-чалыг арганы дозуу-биле ажылдап турар.

ЧУРУНТА: Батуми портуның чылында нефть кудар демисежире суно.

А. СААНОВ биле Н. АНАСТАСЬЕВИЧ фотогу.

(СЭТА-ның фотохрониказы).

ДЕЛЕГЕЙ БО ХҮННЕРДЕ

КОЛ АЙТЫРЫГ

БЕРЛИН. (СЭТА). ГСЧП ТК-нын Политбюрозу, ГДР-ниң Күрүнө чөвүлөи болган Министрлер Чөвүлөи айыл чок чорук болган кады ажылдакчыга талазы-биле ниити-өвөөн Чөвүлө хуралын үдүргөдөп эркенниң болган түнелдериниң дугайында ГСЧП ТК-нын Бирги секретары, ГДР-ниң делегациязының баштыны Э. Хонекериниң иштелип шылаан.

ГСЧП ТК-нын Политбюрозу, ГДР-ниң Күрүнө чөвүлөи болган Министрлер Чөвүлөи Европада айыл чок чорук болган кады ажылдакчыга талазы-биле төгүдө эң баштайгы Чөвүлө хуралын челишкенин доозулганына байыр чедирип турар. Ол Чөвүлө хурал болуунун политиктиг үткөзүмүн болган хөмчөлийин талазы-биле Европада антигитлеризм коалицияның соода айыл чок чорукту бижытканын болган ийи-бүрүн ийчөөн тур-тууга күрүшкөн.

Ийчиганш аразыга тайбын кожа-хөдөө догунашканын принциптерин айызы-бүрү ийчөөн тургузулуг күрүшкөн аразыга хөргө-лээрин баш үдүр көргөн чөдөк европейиң үжүн үш чурттары, АКШ-тын болган Канаданың чыгыс үн-биле чүгүлө алганы болуру деп, медел-лө өнөткөн демделгээ.

Чер кырында эң күчүлүг эволюция системаларын белдиринде турар социалистик күрүш болуру ГДР Европаның төгүлүгү дуржуугагына дүң-дүң кызматтарыны үрөп болган принциптерин хүлөөп болган хүндүлөп көөрү бистиниң кол айтырымы болуру деп санап турар. Политиктиг чавырлышынын шөвк чавырлышынын биле немен турар Чөвүлө хуралын ийчиганш түнелдериниң дугайында ийчиганш түнелдерин бүдүрүп чорукту бижыткылар арганы берип турар.

Хельсинкиде челишкени болса, ССРК-ниң болган оон Төв Комитетинин Чингине секретары эш Леонид Ильич Брежневтиң коммунист болган ажилчы партиаларын, Совет Эволюция, социалистик дем каттыштырганын, Европаның хөй-иштинин, а ол ийчиганш капиталистик чурттарың азастарың боттун политиканың хөй чылдарда кызмат куженишкениниң түнелги болуру деп, медел-лө өнөткөн.

Чөвүлө хурал Европада тайбын болган айыл чок чорук дөш демисежир чаа заман ажиткан. Оон түнелдериниң үдүстөрүн төгүлүг дуржуугагы барымаалал турар болган келир чөжө утлашкан.

КОММУНИСТЕРНИҢ СОРУЛГАЛАРЫ

СОФИЯ. (СЭТА). Бургаста партияның округ комитетинин хуралында БКП ТК-нын Бирги секретары Ж. Живков чүгө чугаалган. БТА агенттедиги дамчытканы өзүгээр алмьга, Болгарияны экономика талазы-биле кол стратегтиг сорулгалар болса бүдүрүлгөн модернизастарында — болаш чаарты тургузууда болуру. Ол сорулгалар боттаандырып бүгү коммунистерниң кол кичөөнгейи турар учуруту. Эртен үе-биле денгээр, далайында беш чылда капитал салымшкын 50—60 хүү өөр деп, Т. Живков меделгээ.

Бодунун чугаалыга үдүг кичөөнгейи Т. Живков эртем-техниктиг депшиятиге, ажилчы чоннарын амыдрал дел-нели белдеринин, өлү-олу-рур салгалдын кижизилдети-зиниң өөрөлгө системаны

сайырапайгыларын ай-тырылганын салган. Партияның сорулгаларына ажилдарының сорулгаларына доктаган БКП ТК-ның Бирги секретары бис бодурустун ийчөөн туртарындагы ат-караваан болган моон сонга-лаа аткараваас бис бистиниң идеологиятын биске таарышпас идеология-биле тайбын кожа-хөдөө догунашканын болдунам деп чугаалган.

БКП-ниң XI съездинде белетке делегейин таарымак байдалынын үзүндө бооп турар деп, Т. Живков улам чыдаан. Акы-думка социалистик чурттарын чыгыс эки улам-на бижыткөн делегейин коммунист болган ажилчы ийчөөншкенинин салдары өзүп, делегейин револютуг чорудулганы улам-на үдүг

ДЕЛЕГЕЙ БО ХҮННЕРДЕ

Ийчиганш аразыга тайбын кожа-хөдөө догунашканын принциптерин айызы-бүрү ийчөөн тургузулуг күрүшкөн аразыга хөргө-лээрин баш үдүр көргөн чөдөк европейиң үжүн үш чурттары, АКШ-тын болган Канаданың чыгыс үн-биле чүгүлө алганы болуру деп, медел-лө өнөткөн демделгээ.

Чер кырында эң күчүлүг эволюция системаларын белдиринде турар социалистик күрүш болуру ГДР Европаның төгүлүгү дуржуугагына дүң-дүң кызматтарыны үрөп болган принциптерин хүлөөп болган хүндүлөп көөрү бистиниң кол айтырымы болуру деп санап турар. Политиктиг чавырлышынын шөвк чавырлышынын биле немен турар Чөвүлө хуралын ийчиганш түнелдериниң дугайында ийчиганш түнелдерин бүдүрүп чорукту бижыткылар арганы берип турар.

Хельсинкиде челишкени болса, ССРК-ниң болган оон Төв Комитетинин Чингине секретары эш Леонид Ильич Брежневтиң коммунист болган ажилчы партиаларын, Совет Эволюция, социалистик дем каттыштырганын, Европаның хөй-иштинин, а ол ийчиганш капиталистик чурттарың азастарың боттун политиканың хөй чылдарда кызмат куженишкениниң түнелги болуру деп, медел-лө өнөткөн.

Чөвүлө хурал Европада тайбын болган айыл чок чорук дөш демисежир чаа заман ажиткан. Оон түнелдериниң үдүстөрүн төгүлүг дуржуугагы барымаалал турар болган келир чөжө утлашкан.

КАЛБАК ДЕТКИИШКИН

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). КНО-дун Уставынң талазы-биле тускай комитетин элчегип туралы бооп турар КНО-нун Уставынң дугайында айтырып талазы-биле КНО-нун чингине секретары К. Вальдманга бо чылдын ийи 31-де Совет чакытык чагаалында Совет Эволюциянын принциптерин түрүктүп тайлыбырлааны билдирер болгай. Анаа СССР Каттыкка Национал Организастаттын тургузуучуларының бирээн болган Айыл чок чорук Чөвүлөиниң кезижү бооп, КНО-нун Уставын белик сорулгаларын болган принциптерин хажык чокка камгалап келген болган камгалаар-даа, оларын амыдралда боттаандырып дөш демисежирин бадиктаан. Совет Эволюция КНО-нун Уста-

ПОРТУГАЛИЯНЫҢ ЧАА ЧАЗАА

ЛИССАБОН. (СЭТА). Август 8-те премьер-министр Васку Гонсалвеш баштаган Португалияның беш дугаар тур чазанын алаан-ду-жаалга киргениниң буудалы болган. Анаа португал уру-тукулар, револютуг чөвү-лөдөн кезижүшкенин өдүрүшкөн. Чаа чазактын сорулгаларын дугайында тайлыбырлаан жакса чугааларын республиканың президентиэ

Кожта Гашея биле премьер-министр Васку Гонсалвеш амылганар.

Премьер-министриниң ора-дакчыларына полковник Антониу Аннал Метелу болган Тейшейра Рибейру то-мулукканар. Даштык хө-лөдөн директор Мариу ди Оливейра Руйву, сан минис-три Жозе Жуаким Фрагозу болганар. Камгалаа минис-трине Г чергени капитаны

Сывану Рибейру, иштинке ад-министративниң министринге майор Кандиа де Моура то-мулукканар.

Демисежир аразынын харизманын таарыштырып тур-гузууны министрствозунуң декорацияны черктериниң талазы-биле күрүш секретарыны кылдыр эде тургускан. Ол албан черин Жоржи Фер-ро Рибейру баштаан.

МВР-де чаа амыдырал

Мурнуу Вьетнам Республиканың көк-аымыл өңүтү, алдын кылды чурган үдүг Сай-гонунун сирмега кижизин эвеноу дөш үш ай бичиле ашкан-даа болса, Мурнуу Вьетнамдык черинде чаа амы-дырал улам бижытып турар.

Мурнуу Вьетнам Республиканың Револютуг тур чазанын мурнууда турган эрге-чагырга аар-берге уруктарын арттырып каан: бүрүн-биле даштыкка хамарылаан болган дайында буза шал-туңган экономика, үрөгөн транспорт системасы, ажил чок барык ийи миллион кижизин хөй миллион аш-чүкка таарышкан кижилер айтырымы камга берген аларган. Контер-вуляциянын күштери, Тиссу-нун эрге-чагырганын үзүндө тергилеп турган чүгү-бүрү үгүдөкчү ийчөөттер оожу-рул, чаштына-лаа берзе, бо-чөпсөз холдан салбаан.

Эрге-чагырганын револютуг органдары болуру шөвк-ажи-мат «сагалдарын» узуткары-биле шалыктын хөмчөгөргө алаан. Хөй-иштинин корум-чу-гулун чуртта челишкенин чы-дырамы чогулчамы аржак кирер, турар. Чүгө Сайгонда бешин он-он бүдүрүлгө чөдөрү ажилын катап өгөдөөн. Ажил чок кижилерге ажил бээр чоруту шитпирлестиниң кел чыдар.

Мурнуу Вьетнам Республиканың Револютуг тур чазанын политиканы болган оон чоруду турар хөмчөгөргө республиканың чоңу каала-биле деткип турар. Револю-туг эрге-чагырганың челишкениниң амында шөвк-ажи-мат стратегтиг комитетиниң буру эртелерин чоңу сон-гун амыры эрге-чагырга органдары — улустун револю-туг комитеттерине чөртү дамчыдып бээр аргалык бооп

турар. Ийчиганш комитеттерде хөстөлдө дөш демисежир кижизин турган ийи-бүрү бөөк-терин төлөөлөкчилери кирер турар.

Мурнуу Вьетнам Республиканың чазаның даштык политика талазы-биле принциптерин шүтүмү республиканың делегейге ат-алдарын көдүргөн. Оон ам бешин 88 ажыг турарын дугайын меделгээ. Оон база бир бадикталы Мурнуу Вьетнам Республиканың Вьетнам Демократия Республикасына кады Каттыкка Национал Организастаттын чыныгы хөдөкчүлүгү азыр дугайында оон дөшөп бо хүнүгө чугаалыгы көөр деп турары болуру.

Мурнуу Вьетнамдык чазан болуш улауу-даа ам-даа өвөөн эвөө бергелерин ажил эртер алар. Ийчиганш-даа улустун ийчиганш сорук киришкенин делегейин таарышканы чаа байдалынын ажи-матка Вьетнам Демократия Республикасынын ажи-матка ду-далымынча болган Совет Эволюцияны баш өске-даа социалистик чурттарын дөшө-чөткө дөшөткөн ийчиганш олар боттарынын мурнууда турар боттарын сорулгаларын челишкенин шитпирлөп-даа шы-даарар.

Е. ЕГОРОВ. (СЭТА).

Суурларнын культурлуг аян-шинчизи

Устуде рубрикийн азыраага, «Шына» паратын бир материалды уду кичирген-би...

БИСТЕ МЫНДЫГ СИЛЕРДЕ КАНДЫГЫЛ?

Кия-чүрүм өөрүл, чоргаарла-ныч, чорун хамааты мен, Оон-бисе чөргөшөр чамлык минд-дыг таарымда чок чүдүлери...

Мотор көдөлөстөт. Дерибе берген хаваамын чотпушаан, хун карзига чайманын чм-лар көдөлөктөргө көрүп тур мен...

КЭЭРГЕЛ ЧОК СЕТКИЛ

Боо чазылган соода, бир өдүр-өк, октаан даш дер, черге нег ээп дүштү. Чүгүрбуштаан бар-гаш олазын эккейди.

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

Маргылдааның үшкү хүнүндө

ЧУРУКТА: оон үзөң. В. АМЫРНЫЦ фотозу.

СУГ КЫРЫНЫЦ ХААКЧЫЛАРЫ

Ак катерлер оожум агып чыткан кылаң сугунуң кырын чалгыландырышкан. Аны-як даа, уулу-даа кижилер чалгыга удуу өрү шурашканын, оларнын соондан сал-дынын чораннар. Ол болза Москваның «Малахит» аттыг спортчу клубунуң ижигунери-дир.

Чаа номга хамаарыштыр

Тываның эртем-шинчилел институтунун эртем ажылдакчысы З. К. Кыргыстың «Тыва улустун кожомыктары» деп номунун дугайында моон мур-нунда база солунга каяксы би-жилгенде болгай. Ук номда ая-тор тыва улустун кожомык-тарының айга тургузуун тыва дылга сайгарымын баштайгы оралжымын кылган.

Улусчу филармония

Залга бурят мрың аялгам тавар чачылган. Ону Аныкынның башкы урчачы-ларын улустун хөгжүм керек-селерин оркестри хуусеткен. Биринч чоголданыш РСФСР-нин школарынның алдарлыг башкысы Д. Камбаров дия-жылаан.

СУГ КУШТАРЫН АННААР ҮЕ ЧООКШУЛААН

Суг куштарын чайгы-нуску уеде аннаар сезон эгелээр деп турар. Амгы уеде он оң-заланча чүдүлери кандыгыл? СЭТА-нын корреспондентиниң ол айтырыгына Россия-нын акчыбар-балык экиленин баштаар чериниң даргазы А. И. Корольков мынчаар ха-рымылаан.

АГААР

Богу республикага шокар булуттар, шоолу чарбас, агаарың температураның да-гылар чөргөсү 12-17 градус, артыкларына 20-25 градус-чалгы болур.

ОЛАРНЫЦ ДУЗАЗЫ

Иштаниң молдого чөм белеткежирине Бой-Тайга ра-йонунуң Кызыл-Дог ортунак ишканалың чөдйөн өрү каастарының өөрөкчөлери иденкейлиг кырып күзлөп иштерген. Башкы Чайкина Суруңге чурткан 48 кизи составы өөрөкчөлөр брига-дамы Алаак бажында будук-буру белеткек турар. Олар 25 тоннамы белеткек турса, 32 тонна чөдирген.

Мелебүгенне

Table with columns for dates (АВГУСТ 10-ДА, АВГУСТ 11-ДЕ) and program listings (9.00-Дамчыдылгалар, 9.05-«Сактымчык», etc.)

Кинотеатрларга

Table with columns for dates (АВГУСТ 10-ДА, АВГУСТ 11-ДЕ) and cinema listings («НАЙРАЛ», «Смалыс-чыгаш-18», etc.)

РЕДАКЦИЈАНЫЦ АДРЕЗИ: Тыва АССР-дин Министрлер Чөвүлөдүлүп Ном үлдүрөр чер, полиграфия болган ном салдымын талды-биле өргөлдөниң типографиясы. (Кызыл, Шетинкил-Бравченко кудумчуу, бажың № 1). ТС-01122